

Kuidas mõjub ahjus jäätmete põletamine tervisele?

Järjest suurem tarbimine hoogustab küll majandust, kuid toob kaasa ka jäätmetekke. Ükskõik, mida ostad, ikka kipub sellest midagi jäätmetena üle jääma.

Tihtilugu põletatakse jäätmeid lõkkes või koduahjus. Suures koguses seguplastide põletamine, seda just madalal temperatuuril, nagu lõkkes, seab ohtu sinu ja su naabrite tervise.

Plastide mittetäielikul põlemisel paiskub õhku lausa mürgikokteil, mis sisaldab ka vähki tekitavaid ühendeid. Näiteks tekivad nii dioksiinid, mis on üks mürgisemaid ühendeid, mida inimene on suuteline tekitama – ja seda just kodusel jäätmepõletusel.

Põlemisest tekkivad ühendid tõusevad õhku ning langevad taas maapinnale. Seda hingavad sisse nii täiskasvanud, lapsed kui loomad. Mürgiga saavad kaetud ka puud, põõsad ja muud taimed. Koduaias prügi põletades katame ohtlike ainetega ka maasikad ning õunad, mida me kõik aiast korjatuna süüa armastame.

Seega – plastmaterjali kodus (ahjus, kaminas, lõkkes) põletamise korral on tegemist otsese looduse ja inimeste mürgitamisega.

Eesti Keskkonnauuringute Keskus on uurinud, millised saasteained tekivad kodusel prügi põletamisel. Iga saasteaine juures on selgitus, milliste tervisehädadega ained seostuvad. Väga raske on selgeks teha põhjuslikku seost mingi konkreetse ohtliku aine keskkonnas madalal tasemel esinemise ja tervisehäire vahel, kuna organismid on elu jooksul vastuvõtlikud korruga paljudele kemikaalidele. Sageli võib minna aastaid, enne kui haigusnähud ilmnevad. Mõnel juhul võivad mõjud avalduda alles järgmistel põlvkondadel.

Tuhk võib sisaldada järgmisi raskmetalle:

- kaadmium - kopsu- ja maksakahjustused
- arseen - seedetrakti probleemid, aneemia, neeru- ja maksahaigused, vähk
- elavhõbe - närvisüsteemi ja neerukahjustused
- kroom - hingamisteede kahjustused, vähk

Sobimatute jäätmete lõkkes põletamisel tekkivate ühendite võimalikud mõjud tervisele:

- polütsükliilised aromaatsed süsivesikud (PAH) - vähk
- dioksiinid ja furaanid - immuun- ja hormoonsüsteemi häired, vähk
- benseen - leukeemia

- formaaldehüüd - silmade, nina ja kurgu ärritaja, hingamisvaegused, nahalööve, vähk
- peened osakesed - hingamishäired, kardiovaskulaarsed häired, südameinfarkt
- polüaromaatsed süsivesinikud - vähk
- vesinikkloriid - söövitava toimega silmadele, nahale ja limaskestadele, hingamisteede ärritus ja krooniline bronhiit
- vesiniktsüaniid - närvi-, hingamisteede-, kardiovaskulaarne- ja kilpnäärmehäired
- süsinikmonoksiid - vähendab hapniku transporti veres

Meie kõigi võimuses on anda omapoolne panus keskkonna heaks, kogudes, sortides ja viies oma majapidamises tekkinud jäätmed selleks ettenähtud kohta.

Loe [Bioneerist](#) lisainfot sortimise kohta ning tutvu [jätmerattaga](#).

Infot ohutu kütmise ja jäätmete sortimise kohta leiad ahi.envir.ee.

Uuri, [kuidas on jäätmemajandus korraldatud](#) Sinu kodukohas.